

PRÁVO

1. Rok české hudby na operních scénách

10.06.2024 Právo - Radmila Hrdinová

strana: 15 rubrika: Kultura

[Odkaz na originál](#)

Klíčová slova: divadle (4); NDM (4); divadlo (2); Ostravě (2); Antonína; divadlem; Dvořáka; Marek; Marka; moravskoslezské; moravskoslezským; Národní; Národním; Ostrava; ostravská; Šedivého; Šedivý

Recenze

Letošní Rok české hudby přinesl zvýšený zájem domácích operních scén o český repertoár. V každém z deseti stálých souborů se objevila nebo ještě do konce roku objeví alespoň jedna premiéra české operní tvorby.

Národní divadlo moravskoslezské (NDM) sklízí v tomto směru největší obdiv. Jako jediné se odhodlalo uvést letos ve vlastních inscenacích všech osm dokončených oper Bedřicha Smetany, a to ve dvou souvislých cyklech.

Potřetí se objeví i na právě probíhajícím festivalu Smetanova Litomyšl. Premiéra Janáčkových Příhod lišky Bystroušky je tedy tak trochu "nadplán", nicméně Janáček k **Ostravě** patří a Bystrouška tu má svou tradici. Od jejího posledního nastudování uběhlo již třicet let. Tehdejší hravá inscenace režiséra Davida Sulkina dala vzniknout Dětskému opernímu studiu, jež při **NDM** působí dosud.

K nynějšímu nastudování byl přizván izraelský choreograf Itzik Galili, který již dříve pracoval s baletním souborem **NDM**. I jeho operní Bystrouška je roztančená, opřená o pohybové kreace postav zvířecího světa.

Oč víc je ale na scéně tanečního reje, o to méně režisér dosáhl se sólisty na propracování vztahů postav. Nejpatrnější je to na vztahu Bystroušky a Revírnicka, který je prakticky nulový. Lépe je tomu v případě Bystroušky a Lišáka, a to i zásluhou živého hereckého projevu Lady Bočkové (Bystrouška) a Dominiky Škrabalové (Lišák), které inscenaci dominují i pěvecky.

Výtvarně krásný a nepopisný prostor oživený světlem vytvořil pro Bystroušku scénograf Daniel Dvořák, nicméně režisér si k jeho obrazivé nabídce ne vždy dokázal počínat dostatečně citlivě. A když už nechá v závěru Revírnicka v podání Martina Gurbaľa zpívat v prázdném prostoru bez neustálého tanečního hemžení, musí mu do cesty poslat aspoň značně popisnou figuru sunoucího se starého motýla, strhávajícího na sebe nechtěnou pozornost. Jako by režisér ne vždy naslouchal a uvěřil působivosti Janáčkovy hudby, kterou orchestr pod vedením **Marka Šedivého** hraje výrazně dramaticky, ale s menší vroucností v místech, kde by to bylo zapotřebí.

Prodaná nevěsta s nadbytečnou Emou

Režisérka Janka Ryšánek Schmiedtová v Moravském **divadle** v Olomouci už Smetanově Prodané nevěště nevěří vůbec. Snad proto pokládala za nutné vložit do ní postavu Emy Destiniové, jejíž osud je školácky vysvětlován promítanými titulky. A to už během předehry, kdy se v kulisách lužního lesa na břehu jezera či rybníka zřejmě ve Stráži nad Nežárkou promenuje vyšňořená pěvkyně, která tam byla internována během první světové války za svou odbojovou činnost. A protože se zjevně nudí, tak si kromě chytání ryb a popíjení piva vyvolává vzpomínky na Prodanou nevěstu.

To by ještě bylo pochopitelné, jenže to, co se dále na jevišti děje, je omezeno na bezcílné přecházení Destiniové po jevišti sem a tam a nakukování do tváří aktérů bez zjevné souvislosti s příběhem. Ten se ale kvůli ní musí odehrávat na lesním palouku nejspíš na dně rybníka. Celé je to dost nesmyslné a hlavně zbytečné.

A je to škoda, protože olomoucká Prodaná má velkou devízu především v mladém pěveckém obsazení. Barbora Perná je půvabnou Mařenkou dobře zazpívanou a zahranou, totéž platí o Ramanu Hasymau coby mladém a švarném Jeníkovi s krásně posazeným hlasem a precizní češtinou. Dirigent Marko Ivanović vedl orchestr od brilantně zahrané předehry (s krásnými dynamickými kontrasty) s citlivostí vůči Smetanově partituře. O to víc pak zamrzí, když místo ohnivého Furiantu se po scéně opět jen prochází Ema Destiniová s pozadím newyorských mrakodrapů.

I plzeňské **Divadlo** J. K. Tyla se – ve spolupráci s **Národním divadlem moravskoslezským** – odhodlalo letos uvést všechny Smetanovy opery, dokonce i včetně torza poslední Violy.

To jsem já, tvá Julietta

Přesto jako poslední premiéru sezony zvolili lyrickou operu Julietta aneb Snář, kterou Bohuslav Martinů zkomponoval na vlastní libreto podle surrealistické hry Georgese Neveuxe. Vzniklo tak jedno z nejkrásnějších operních děl dvacátého století se snovou atmosférou a postavou osudového ženského ideálu. I plzeňskou inscenaci určuje scénografie Daniela Dvořáka. Tentokrát založená na počítačových vizualizacích, jež si pohrávají s motivy snového příběhu – v případě vlnícího se žlutého závoje, proměnlivě kreslených domů či lesa s hravou obrazivostí, v závěru odehrávajícím se v neurčitém prostředí kanceláře snů už místy zbytečně popisně.

Přesto však se inscenaci v režii Martina Otavy daří adekvátně zprostředkovat divákům atmosféru odvíjející se z úchvatné hudby Bohuslava Martinů, kterou orchestr pod taktovkou Jiřího Štrunce hraje s příjemnou zvukovou barevností. Bohužel akustika Nové scény kouzlení s dynamikou a výrazem příliš nepřeje.

Juliettu na první premiéře ztvárnila Olga Jelínková a dala jí patřičnou něhu, ženskost i krásný pěvecký výraz. Pěvecky i herecky výborný výkon podal i Tomáš Kořínek v roli knihkupce Michela, stravujícího se touhou po tajemné Juliettě. A i pro řadu malých rolí, včetně ženského sboru, má plzeňský soubor velmi dobré obsazení.

Tři premiéry následující po sobě v **Ostravě**, Olomouci a Plzni ukázaly, že mimopražské operní soubory mají velký tvůrčí i

provozovací potenciál. Jen záleží na tom, s jakým respektem a pochopením dané dílo inscenační tým uchopí. Jak ukázala zejména olomoucká Prodaná nevěsta, někdy samotný nápad opravdu nestačí. Mimopražské operní soubory mají velký tvůrčí i provozovací potenciál

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky Hudební nastudování **Marek Šedivý**, režie, choreografie a světelný design Itzik Galili
Premiéra 6. června v **Divadle Antonína Dvořáka, NDM Ostrava**. Hodnocení 70 %

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta Hudební nastudování Marko Ivanović, režie Janka Ryšánek Schmiedtová Premiéra 7. června v Moravském **divadle**, Olomouc. Hodnocení 50 %

Bohuslav Martinů: Julietta aneb Snář Hudební nastudování Jiří Štrunc, režie Martin Otava Premiéra 8. června v **Divadle** J. K. Tyla, Plzeň Hodnocení 85 %

Foto Martina Root, Martin Popelář Tereza Valnerová

Tomáš Kořínek (Michel) a Soňa Godarská alternující postavu Julietty. Dole zleva je Ema Destinnová (Jana Posníková), hlavní postava olomoucké Prodané nevěsty , a **ostravská** Bystrouška, která připomíná spíš balet. Na snímku Maxwell Davies (Čáp) a Dorottya Fanni (Čápice).

Rok české hudby na operních scénách

Radmila Hrdinová

Letošní Rok české hudby přinesl zvýšený zájem domácích operních scén o český repertoár. V každém z deseti stálých souborů se objevila nebo ještě do konce roku objeví alespoň jedna premiéra české operní tvorby.

Mimopražské operní soubory mají velký tvůrčí i provozovací potenciál

Národní divadlo moravskoslezské (NDM) sklízí v tomto směru největší obdiv. Jako jediné se odhodlalo uvést letos ve vlastních inscenacích všech osm dokončených oper Bedřicha Smetany, a to ve dvou souvislých cyklech.

Potřetí se objeví i na právě probíhající festivalu Smetanova Litomyšl. Premiéra Janáčkových Příhod lišky Bystroušky je tedy tak trochu „nadplán“, nicméně Janáček k Ostravě patří a Bystrouška tu má svou tradici. Od jejího posledního nastudování uběhlo již třicet let. Tehdejší hravá inscenace režiséra Davida Sulkína dala vzniknout Dětskému opernímu studiu, jež při NDM působí dosud.

Recenze

K nynějšímu nastudování byl přizván izraelský choreograf Itzik Galili, který již dříve pracoval s baletním souborem NDM. I jeho operní Bystrouška je roztačená, opeřená o pohybové kreační postavy zvřecích světa.

Oč víc je ale na scéně tanečního reje, o to méně režisér dosáhl se sólisty na zpracování vztahů postav. Nejpatričtější je to na vztahu Bystroušky a Revírníka, který je prakticky nulový. Lépe je tomu v případě Bystroušky a Lišáka, a to i zásluhou živého hereckého projevu Lady Bočkové (Bystrouška) a Dominiky Škrabalové (Lišák), které inscenaci dominují i pěvecky.

Výtvarně krásný a nepopisný prostor oživený světlem vytvořil pro Bystroušku scenograf Daniel Dvořák, nicméně režisér si k jeho obrazivě nabídky ne vždy dokázal počínat dostatečně citlivě. A když už nechá v závěru Revírníka v podání Martina Gurbafa zpívat v prázdném prostoru bez neustálého tanečního hemžení, musí mu do cesty poslat aspoň značně popisnou figuru sunoucího se starého motýla, strhávajícího na sebe nechtěnou pozornost. Jako by režisér ne vždy naslouchal a uvěřil

Tomáš Kořínek (Michel) a Soňa Godarská alternující postavu Julietty. Dole zleva je Ema Destinnová (Jana Posníková), hlavní postava olomoucké Prodané nevěsty, a ostravská Bystrouška, která připomíná spíš balet. Na snímku Maxwell Davies (Čáp) a Dorotya Fanni (Čápcice).

Foto Martina Root, Martin Popelář Tereza Valnerová

působivosti Janáčkovy hudby, které orchestr pod vedením Marka Šedivého hraje výrazně dramaticky, ale s menší vroucností v místech, kde by to bylo zapotřebí.

Prodaná nevěsta s nadbytečnou Emou

Režisérka Janka Ryšánek Schmiedtová v Moravském divadle v Olomouci už Smetanově Prodané nevěstě nevěří vůbec. Snad proto pokládala za nutné vložit do ní postavu Emy Destinnové, jejíž osud je školácky vysvětlován promítanými titulky. A to už během předehry, kdy se v kulisách lužního lesa na břehu jezera či rybníka

zřejmě ve Stráži nad Nežárkou promenuje vyšňořená pěvkyně, která tam byla internována během první světové války za svou odbojovou činnost. A protože se zjevně nudí, tak si kromě chytání ryb a popíjení piva vyvolává vzpomínky na Prodanou nevěstu.

To by ještě bylo pochopitelné, jenže to, co se dále na jevišti děje, je omezeno na bezcílné přecházení Destinnové po jevišti sem a tam a nakukování do tváří aktérů bez zjevné souvislosti s příběhem. Ten se ale kvůli ní musí odehrávat na lesním palouku nejspíš na dně rybníka. Celé je to dost nesmyslné a hlavně zbytečné.

A je to škoda, protože olo-

moucká Prodaná má velkou devizu především v mladém pěveckém obsazení. Barbora Perná je půvabnou Maňenkou dobře zazpívanou a zahanou, totéž platí o Ramanu Hasy-mau coby mladém a švarném Jenkovi s krásně posazeným hlasem a precizní češtinou. Dirigent Marko Ivanović vedl orchestr od brilantně zahané předehry (s krásnými dynamickými kontrasty) s citlivostí vůči Smetanově partituru. O to víc pak zamrzí, když místo ohnivého Furiantu se po scéně opět jen prochází Ema Destinnová s pozadím newyorských mrakodrapů.

I plzeňské Divadlo J. K. Tyla se – ve spolupráci s Národním

divadlem moravskoslezským – odhodlalo letos uvést všechny Smetanovy opery, dokonce i včetně torza poslední Violy.

To jsem já, tvá Julietta

Přesto jako poslední premiéru sezony zvolili lyrickou operu Julietta aneb Snář, kterou Bohuslav Martinů zkomponoval na vlastní libreto podle surrealistické hry Georgese Neveu-xe. Vzniklo tak jedno z nejkrásnějších operních děl dvacátého století se snovou atmosférou a postavou osudového ženského ideálu. I plzeňskou inscenaci určuje scenografie Daniela Dvořáka. Tentokrát založená na počítačových vizualizacích, jež si pohrávají s motivy snové-

ho příběhu – v případě vlničko se žlutého závoje, proměnlivě kreslených domů či lesa s hravou obrazivostí, v závěru odehrávajícím se v neurčitěm prostředí kanceláře snů už místy zbytečně popisně.

Přesto však se inscenací v režii Martina Otavy daří adekvátně zprostředkovat divákům atmosféru odvíjející se z úchvatné hudby Bohuslava Martinů, kterou orchestr pod taktovkou Jiřího Štruncce hraje s příjemnou zvukovou barevností. Bohužel akustika Nové scény kouzlení s dynamikou a výrazem příliš nepřeje.

Juliettu na první premiéře ztvárnila Olga Jelínková a dala jí patřičnou něhu, ženskost i krásný pěvecký výraz. Pěvecky i herecky výborný výkon podal i Tomáš Kořínek v roli knihkupce Michela, straujícího se touhou po tajemné Juliettě. A i pro řadu malých rolí, včetně ženského sboru, má plzeňský soubor velmi dobré obsazení.

Tři premiéry následující po sobě v Ostravě, Olomouci a Plzni ukázaly, že mimopražské operní soubory mají velký tvůrčí i provozovací potenciál. Jen záleží na tom, s jakým respektem a pochopením dané dílo inscenační tým uchopí. Jak ukázala zejména olomoucká Prodaná nevěsta, někdy samotný nápad opravdu nestačí.

Leoš Janáček: Příhody lišky Bystroušky

Hudební nastudování Marka Šedivého, choreografie a světelný design Itzik Galili
Premiéra 6. června v Divadle Antonína Dvořáka, NDM Ostrava.

Hodnocení 70 %

Bedřich Smetana: Prodaná nevěsta

Hudební nastudování Marko Ivanovic, režie Janka Ryšánek Schmiedtová
Premiéra 7. června v Moravském divadle, Olomouc.

Hodnocení 50 %

Bohuslav Martinů: Julietta aneb Snář

Hudební nastudování Jiří Štrunc, režie Martin Otava
Premiéra 8. června v Divadle J. K. Tyla, Plzeň

Hodnocení 85 %

« zpět na začátek